

SZABOLCS.

Vegyes tartalom hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

(Egyes száma ára 10 kr.)

Kiadó-tulajdonosok: Lukács Ödön és Vitéz Mihály.

Előfizetési árak:

Egy évre	4 fr.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „

Szükség esetén a kiadó hivatal, ha a lap részletei részben vagy teljesen hiányoznak, úgy szívesen a hiányzókat a helybeli ret. leköveti ink.

Bérmunkások levélük csak ismert közértesítő fogadtassanak el. A kéziratok nem adóznak vissza.

Kiadó-hivatal.
Minden péntek délután 4 óráig, minden hétfő délután 12 óráig.
Vitéz Mihály postarésztelőknek
Kecskeméti (posta helyben) utca.

Hirdetési díjak:

Minden 4 hasábos postai-sor egyeztetési hirdetésért 3 kr., előzetesért 4 kr.

Teljesítmény hirdetések többhétes kiadásra, kedvezőbb feltételek alatt szerkesztettek.

Minden egyes beiktatás után kifizetésül 30 kr.

A nyit-térben minden három hasábos hirdetésért 20% nyit-tér díj jár.

Az előfizetők, a hirdetések megadásánál, 20% nyit-tér díjben részesülnek.

Nyiregyháza, jun. 18. 1875.

Már nem választ el bennünket egy hónap azon fontos időponttól, midőn a legzebb polgári jogok egyikét a képviselőválasztást gyakorolnunk ismét szerencsén leend.

Nem szükség mondanom, hogy miért áll ez a jog a polgári jogok között első helyen, hiszen talán mindnyájan tudjuk, hogy nekünk egyszerű polgároknak itt van befolyásunk a hazai ügyek intézésébe az által, hogy nézeteink, elveink szerinti képviselőt választathatunk, ki majd annak idejében öhajtsáinkat, vágyainkat, kívánalmainkat képviselheti ott, hol nemzetünk, hazánk érdekében összehozták gyűlni tanácskozás és törvényhozás végett a hon atyái.

Valami felemelő tudat van abban, hogy az országunk minden egyes polgára sulyba veheti befolyását, legjobb meggyőződése szerinti akaratát az ország java és boldogulása érdekében!

De nem kell megfélemlítenünk arról se, hogy ezen felemelő jog egyszerűsége minden erkölcsi felelősséggel is van összekötöttesben.

Ki e jog élvezetére képesítve van, attól megköveteli a tiszta erkölcsi érzet, hogy legjobb meggyőződésének utait kövesse, hogy igaznak vallott elvtől sem fenyegetés, sem ígérlet, sem önhaszonlás el ne térítse.

Ha van ember, ki e joggal vakmerő módon visszaél: úgy ez minden biznonyal az, a ki e dicső jogot üzleti tökével aljastja, s általa kegyet, zsarokat, hivatal, rangot stb vásárol, a ki nem áll rövid egy év alatt hímperle módjára ösztör, hatszor köpenyt fordítai, ki előtt e jog élvezetében nem a haza jóvalta, boldogsága, előmenetele, — hanem egyes személyek tekintete, családi összekötöttes, vagy más anyagi haszon lebeg.

Ha van ember, ki e jog élvezetére teljes mértékben méltatlanná teszi magát: úgy ez biznonyal az, a ki e jogot sokszor meggyőződése ellen embertársainak elnyomására használja!... Az a kormány volna a haza áldására méltó, mely az ilyeneket fosztán meg a fenségesség jogtól, nem pedig a szobák számától feltételezni e jog birtokhatását.

Az elvtelenség emberei, a politikai élet szörnyei, alávaló zsoldos had, mely

nem tudjuk, megvételünkre vagy számalunkra méltó-e inkább?

Tisztelt polgártársak! Közeledik az idő, midőn ismét élni fogtok jogaitokkal! — Előttek áll a tapasztalás, előttek áll a múlt, mely keserűen megadta a leckét arra nézve, hova süllyedhet egy ország, egy nemzet, melynek polgárai legzebb jogukat alárendelték mellékes, sokszor aljas tekinteteknek.

A halál minden alakjában megható, de egy nemzet halála megrendítő és kétségbeesztő!

Ha a nép mindenkor ismerné saját érdekeit, akkor hazánk ez alkalommal nem állana oly közel a bukás örvényéhez!

Minden bűn megboszulja magát! A corruptio, az erkölcsi alásüllyedés sok nemzet sirja felett harsogtatta már gnyárhajótját! Ha bűnösök valánk eddig, meg keserűen kell elszüvennünk bűneinknek büntetését; csak hogy az a baj, hogy a bűnösökért az igazaknak is kell szenvedniök!

De azért ne esüggedjünk el az önmagunk által felidézett kísértetek előtt! Szálljunk sikra ellenök az igazság fejezővel, a győzelem nem fog elmaradni!

Sokakat elcsüggesztett talán a hosszú sikertelen küzdelem? És most arra határozta magát, hogy vissza fog vonulni a mozgalmak elől?

Ne feledjünk, hogy a kitaró küzdelem mindenkor sikerhez vezetett, és hogy a hazai izzó kérdések megoldása körül minden honpolgárnak szent kötelessége bizonyos párthoz csatlakozni, ki akár csüggedéséből, akár kislelkütségéből elvonul a küzdelem teréről, az szintén méltatlanná teszi magát a politikai vagy ha úgy tetszik polgári jogok élvezetéről.

Likurgus idevonatkozó törvénye mai napig sem éült el s nem fog elévülni soha.

Legyetek azért ti is kitarók polgártársak! Egyetértve, kitarva, legzsiább meggyőződésüket követve éljétek polgári jogotokkal, s választatok oly képviselőt, ki edzett jellemét megőrizte szentül és híven, midőn jobb és balkeze mellől anyai képzelte nagyság elhullott! Sapientia pauca!

Kallós.

KÖZÜGYEK.

N.-Kálló, jun. hó 16. 1875.

A „Szabolcs” t. szerkesztőségének

Nyiregyháza.

A „Szabolcs” 24-ik számában a jegy alatt az újdonság rovatóban valaki azt állítja, miszerint még 1872-ik évben a szabolcsmei takarékpénztár egy népbank osztályt akart felállítani saját kebelében sat. — öhajtanó volna, ha a nevezett intézet az ügy állását nyilvánosságra hozná.

Ime itt van: Rosz akarat, vagy tudatlanság állítatja csak, hogy a szabolcsmei takarékpénztár bármikor is kebelében, vagy azonkívül népbank, vagy hasonnás intézetet akart volna felállítani és erre vagy ilyenre csak egy lépést is tett volna.

De igen is azon férfiak, kik azon időben ezen eszmével foglalkoztak, nevezett takarékpénztárra helyezték el, a részvényenként költségbe beszédett 2 forintokat. Tudtommal azon férfiak minden aláírának vissza is adták a tőlök átvett 2 frot, mivel a krach beállván, az eszme meg nem testesülhetett!

Ma napon is van még intézetünkbe ezen tőlököl mintegy 300 frot betéte, — tessék mindenkinek, ki ehaz jogot tart az itvaró urakhoz folyamodni és betéteiket visszakövetelni; Propper József ur itt is hagyott néhány ívet, kinek tetszik megvizselni. Reményem, hogy t. szerkesztő ur helyett engem ezen kényserlőt sorolnak.

Egész tisztelettel

Dr. Bleuer Miklós, igazgató.

Vidliczkay József országgyűlési volt képviselőnk beszámoló beszéde rövid keretben. 1875. jun. 13.

Délelőtti 11 órakor a városháza udvarán nagyszámú választó közönség gyűlt össze, mely meghaladta a 700-at, hogy szeretett képviselője Vidliczkay József beszámoló beszédét meghallgassa.

11 óra után pár percczel szószerre lépett Vidliczkay József haragos díjének között.

Üdvözlővén a választó polgárokat, mint beszámoló beszédéhez szorosan tartozót tüzezen tárgyalta azon szomorú tény, miképen jutott hazánk nemzetgazdasági tekintetben a bukás örvényének szélére az okatlan könyveléssel egymásra halmozott kölcsönös által; feltűntet, miként süllyedt lassanként, — de következetesen hazánk hitelle alá, érinté a kölcsön műveleteket, melyszerint még 1868-ban kapott az ország, mint állam kölcsön még pedig kedvező feltételek mellett, mert 100-ért százat kapott, de már későbbben a 35 millió kölcsön, bár még mindig állami hitelle adatott, 35 millió helyett csak 22 millióban fizetett ki, a 150 millió kölcsön azonban már nem adatott állami hitelle, le kellett kötni az ország ingatlanait; érinté, e kölcsönt, — ha anyagi birtokkal rendelkezhetett vala, bármely földbirtokos megkaphatta volna, még pe-

dig kedvezőbb feltételek mellett, mint megkapta azt az állam. Ugyanekkor ő az országgyűlés zold asztalára határozati javaslatot nyújtott, mégpedig indokollással, melyben elhatározati kérte, hogy a kormány nyujtson tervezetet, miképen fogja majd e kölcsönt törleszteni, azonban az akkori kormány és az országgyűlés többség jónak vélte e javaslatot nem tárgyalatni, hihetleg azért, mert semmi pozitív tervezetet nem lett volna képes e tekintetben előadni.

Erés érveléssel, de nyugodt higgadsággal tüntet elő az ország szomorú söt valóban agasztó helyzetét, melybe a 67-es kiegyezés sodorta az országot, melyszerint a quota óriási terhe, melyhez évenként országunk 20 millió járul, s mely csak kamat, s az ennek megfelelő óriási töké az országot terheli, — továbbá azon szomorú tény, miképp dacára annak, hogy Magyarországnak hadereje nincs, az osztrák haderő fenntartása végett az ország évenként több millióval járul akkor, midőn még a katonaság felszerelése is aránytalanul kis részben hajt jövedelmet a magyar iparnak, a vám-szerződés, melyszerint Magyarország ipara, kereskedelme végkép elnyomva van, a román vasutiszerdés, melyszerint a vasutvonal, — csak igen csekély részben érint magyar területet, de szánnyul Bécsnek terjeszti ki; a magyar jegybank felállításának elmulasztása stb. idézték elő azon óriási terheket, melyek elviseheletlen nehezének a nemzet vállaira, s melyeken ha segítve nem lesz, az országot a bukás örvénye fenyegeti.

Itt áttért a mult országgyűlés tényeinek elősorolására, mondá, nem akar igazságtalan lenni, elismeri, hogy a mult országgyűlés hozottak oly törvények is, melyek reformra mutatnak; ilyen: A határvédelekre az any országhoz lett csatlóasa, bár el kell ismernie, hogy ez csakis úgy vezetne ádóss eredményre, hogyha Magyarország egy anyagiag és szelle, méleg teljesen virágzó ország lehetne, mert csak is így bírva azon assimiláló erővel, hogy minden érdekeket s elemeket kibékítsen összevonnasson. Ilyen továbbá a budapesti Ludovicum felállításá, a kolozsvári egyetem létesítése, az incompatibilitási (összeférhetlenség) törvények, melyek lényegesen megszintették azon visszadéseket, miszerint annak előtte számos képviselői székeket államhivatalnokok töltöttek be, holott az országgyűlési képviselőnek függetlennek kell lennie, ide lehet meg számítani némi tekintetben a kereskedelmi törvények is. De szembe állítá ezeket azon törvényeket is, melyek a reactio határozott jellegűt választják magukon. — Ilyenek mindenek előtt a választási törvények, melyek igen sok polgárt fosztottak meg szavazatjoguktól; csak Nyiregyháza is százakra megy azoknak számuk, kik elvesztették szavazatjogukat, az egész országban pedig sok ezreke, pedig ezek szintén hordozzák az állam terhet. Ilyenek a mindenféle új adónekem behozatala akkor, midőn az iparfejlesztésére, az adóképeség emelésére semmi intézkedés nem tétetett. Nem tétetett ugyan semmi lépés a vámszerződés megváltoztatása és a magyar jegybank ügyében. Kijelenti, — hogy hozottak ugyan reformra célzó törvények, de oly törvény sem a legközelebb, sem az az elöit mult

TARCZA.

Egy család története.

(Regényes korrajz.)

VII. RÉSZ.

A „h á l a”.

(Folytatás.)

Januárius 22-án délután a nép csoportostul vonult a község háza felé; itt-ott lázadó morgás hallatszik az embersonokok között, vajon mi történtek ott?

Hát biz ottan tagosítási gyűlés tartatik, a nép sehogy se akarja megérteni a dolgot, értelmes urak lépnek közéjük, csilapítják őket, de a nép nem hallgat; ugyan ki hihette el közöttök a konkolty?

Az urak odabent szepnek! Mi fog itt történni? mert egy-két torzonbör ember már-már fenyegető állást vesz, bizony ott nem jó volna megburcolni a hátunkat!

A jegyző is kimegy koronkét, de midőn az urak nem látják, helyben hagyogyal int, s egy-két százasabbnak sug is valamit a fulébe!

Most a már általunk bemutatott bírót látjuk a nép közé elegyedni, s erősen magyarán valamit.

Lépjünk közelebb, hallgassuk meg mit beszél.

— Tudják-e kentek, hogy ki akarja ezt leginkább?

— Hát hiszen mondja ki kend bíró uram!

— Hát hiszen a mi nagytiszteletű urunk, jegyző uram monda nekem, hogy sok pénz adtak neki, csak hogy vegye rá a népet erre a commassatoriá.

— Ne mondja kelmed, hiszen a mi papunk becültes jó ember.

— Hej komám alamszti macska nagyot ugrik, én csak a monló vagyok, hogy nem esik itt porba a tiszteletes uram pecsenyje! Gondolják meg csak kelmetek, hogy azt a földet, melyet még apánktól, szép-és ósapánktól örököltünk, majd szépen elvezük tőlünk, ado adják valamelyik uraságnak, pedig még a csákö ökröm is úgy ismerté már azt a földet, hogy éjszaka is odatalál. — Aztán meg majd adnak kenteknek helyébe valami rozsz sovány homokot, vagy valami lapot, azután halászhatnak kendtek benne, a mennyt csak tetszik, hogy a kenyeret mi termi meg, azaz nem sokat törődnek az uraságok, csak nekik legyen mit enni. Hát a juhaitok hol

legeltetik kentek? majd el kell adni azt is szépen, nem járhat már ezután szabadon a mezőben!

— Dejszen én ugyan nem kommasszólok! Szeretném én azt látni, ki meri az én igazamat másnak adni, szóla meg egy ködmönös atyafi.

„En se” „én se” kiáltja az egész népség.

— De hát osztán mit tesznek kelmetek? Nagy ur a m u s z á l y!

— Hát verjük ki ezeket az urakat a falból! Zug fel a sokaság!

— En nem tanácsolom kenteknek, szóla fel a bírót! En mosom kezeimet! s azzal befordult a szobába.

Künt ezalatt a morgás és zugás kezdett fenyegetőbb színt ölteni. A házhoz, melyben a tanácskozás történt közelebb-közelebb nyomultak, egy-kettő már az ablakon is beköltött fenyegetőve.

A szolgabíró kiküldte hajdúját és a kisbíró a lázongók befogására, azonban az eredmény egyszerűen az lett, hogy a hajdú lázongók lábról, mire kisbíró uram megszepene a lázongók bocsánatáért eszedert, hiszen neki parancsolták.

A szolgabíró most hivatalvesztés terhe alatt parancsolta a jegyzőnek és bírónak, hogy

rendet csináljanak; de ök aláztatosan kijelentették, hogy ha az élet és hivatal között kell választani, inkább csak az elsőt választják.

A jegyző már különben maga is rendkívül megijedt, hiszen ő nem akarta ezt, ő csak a tiszteletesnek akart kellemetlen napokat szerezni, alávaló fondor lelkelve, „p u s z t a h á l á b ó l” anyai sok jótéteményért. Azonban a dologból más jött ki, veszelvényes más, melynek csapója aligha ő reá nem fog vissza csördülni.

A szolgabíró most összeszedte minden hivatalos tekintélyét, kilépett a lázongó csoport elé. Szólgátáta őket elhöz szépen barátainak, azután „polgártársainak”, nem használ semmit, a zajban saját szavait sem hallhatá; azután kezdte erősebb hangon, nevezte őket lázadónak, gyujtogatóknak, harminaknak, gyilkosoknak, a minek lett anyai eredménye, hogy a nép kezdett ebből nyomulni, s a szolgabíró uram hirtelen be nem ugrik, aligha fejét nem találja azon útes, mely a szemlödők lábán akadt meg.

Ezalatt a földesuraságok látván a nép eszevesztett lázongását, jónak látták a hátússó ablakon kibujva szépen kerekelt oldani; midőn a szolgabíró bement, már odabent csak egy pár halálisan elszáppadt inok diédergett, s fontolgatá magában mi fog itt történni?

országgyűlésen nem hozott, mely az anyagi előmenetel felvirágzását czélozza a bukás orvénnyek széléről az országot biztos kezekkel viszarántható.

Ezen erős érvekkel és biztos számadatokkal támogatott előterjesztés után, melyet be kell ismernünk, hogy egyszerű halál után csak hiányos keretben nyújthatunk olvasóinknak, áttért a legközelebbi kormányválságra, a fusóra.

Elmondá, hogy ő mióta önálló gondolkodással bír, mindig a „szabadelviség” zászlóját követte, de nem olyan értelemben, mint a mostani kormány, mely szép nevet vett ugyan fel, de e név négy minden jelek oda mutatnak, hogy tartalom nélküli üresség! Elmondá, hogy a szabadelviség czíra és kecsesgető szavai egy eladósodott, nemzetgazdászatiilag a bukás orvénnyek szélére jutott országot megmenteni nem lehet, oda erős és alapos nemzetgazdászati reformok szükségeltetnek, ezt várta volna a mostani kormány.

Érinté itt a visszaeséseket, melyek a törvényhozában létre jöttek, melyek egyáltalán nem vetnek dicsőreót fényt a kormány czímében levő szabadelviségre. Szerinte egy kultur államban a polgári jogoknak nem megszorítását, de épen kifejtését kell eszközölni a közmivelttséghez mérten annak, ki a szabadelviség szép nevezetére akar szót tartani, és ime azok, kik a választási jogok megszorítására szavaztak, egy kis részben sorakoztak a jobboldali ellenzékhez, legnagyobb része pedig csatlakozott a magát szabadelviségek nevezett pártához, a közjogi ellenzékhez nem tartozik azok közül egyetlen ember sem. Melyik pártot illet tehát meg a szabadelviség nevezet? Könnyű kitalálni!

Magára térvé, hivatkozott programjára, melynek alapján megválasztott, elmondá, hogy ő azt kölcsönös szerződésnek tekintti! És most nyugodt lelkiismerettel néz szembe választójával, mert ő annak egyetlen pontját se szegte meg.

Miért nem csatlakozott ő a mostani szabadelviség nevezett kormánypártához, arra nézve álláspontját következőkben olvasta fel, hangsúlyozván, hogy azért tette ezt írásba, mert minden szavát komolyan meg akarta fontolni, s úgy akarja, hogy mindenki tisztán, félre magyarázás nélkül érthesse meg, s fogja fel.

„Nemzetek nemcsak az ellenség fegyveré, de a nemzetgazdasági s pénzügyi törökjüktől átal is veszhetnek el; ez utóbbit folytán annyival inkább, mert a vagyoni törökjüktől rendszert az erkölcsök súlyedése szokta követni.

„A szabadságnak kisebb vagy nagyobb foka, a politikai intézmények kisebb vagy nagyobb tökélye, a nemzetek életében magában meg döntő súlytal nem bír; de oly folytonos hanyatlás a nemzetgazdaság és pénzügyi terén, a milyen Magyarországon a közéleti években beállott; mulhatatlanul az állam megküzdését és a nemzet elenyészését vonja maga után.

„E részben az új pártalkulás eddig még semmi garantált sem nyújt arra nézve, hogy a jelen állapot gyökeresen orvoslva, és a jövő viszálly elhárítva lesz.

„E miután én azon alapot, melyen a kormány az országgyűlés végeig állott (s melyen ma is áll), úgy közi, vagy mint nemzetgazdasági tekintetben; ez utóbbit tekintetben nem fogadván el a kormány jövőre, az az 1877-ik év végéig, a várméretet elkülönítésének eszméjét, mint Magyarországi nemzetgazdasági és pénzügyi megmentése egyedül eszkrét, mondom, miután az alapot hibisnek tartom, és ezen alappal javításra a kormány részéről semmi előkészület sem látom, sőt voltaképen még a real válo hajlamot sem; ez az oka annak, hogy a szabadelviségek nevezett kormánypártához nem csatlakoztam.”

Végül pár szóval s ama szavakkal „Éljen a hazai!” befjezte másfél teljes óráig tartott nagy hatást idézett beszédét.

Beszéd végzetével színni nem akaró előjenzéssel üdvözölték volt képviselőket, sokan hozzá közeledtek, s köszönetük, barátságuk,

A jegyző hírtelen suttog valamit a bíró fülébe, az kilépett s maga után zárta az ajtót, a jegyző pedig hírtelen feltárta a pince ajtaját, és a tisztességes magisztratust jónak látta elzárni a világság elöl.

Ideje is volt, mert csakhamar hangzott kívülről a bösz ordítás: „be kell törni az ajtót, had lássuk kik azok, kik minket megakarnak rantani? S a másik pillanatban már recsegő dől ki az ajtó.

Berohantak a dühösebbek, a jegyzőt kérdővonták, hogy hol vannak az urak? A jegyző remeget mondá, hogy épen most me nekültek az ablakon, a keresők az ablakhoz rohantak, s minthogy már az esztürkület kezdett alászállani köddel, messzire nem láthattak, szerencsésjókra a pinczében kuttogóknak, hitelt adva a jegyző szavainak, a képzelt menekülők után rohantak.

A nyomozás azonban, mint tudhatjuk sikerhez nem vezethetett, így akkor nap mindenki elvonult saját házához.

Ugyan az nap lovas futár sietett a megye székhelyére a csendbízostért és egy szakasz katonasággal.

Másnap már értesült a falu népe arról, hogy karhatalommal akarják keresztül vinni a tagosítást, ugyanazért az egész falu népe fel-

rokonszenvük, s tiszteletük jeléül kezét szorították vele.

Mi csak annyit teszünk még hozzá: Eljén derék képviselőnk Villiczky, képviselőnk mondom, még pedig nem csak a multban, hanem ha Isten úgy akarja, mint maunk, a jövőben is.

— s —

A kisvárdavidéki ref. tanító-egylet tavaszi közgyűlése.

T. szerkesztő ur! A kisvárdavidéki ref. tanító-egylet jun. 3-án, Kisvárdán d. e. 9 óráig d. u. 1 óráig tartott tavaszi közgyűlése megemlérd, hogy röviden megemlékezünk az ottan történtekről, hogy a tanítgy barátok és a megyében levő testvér-egyletek rólunk tudomást vegyenek.

Mindenek előtt dicsőretélt kell kiemelnem, hogy a tanítók igen szép számmal, mintegy 22-en jelentek meg a kijelölt napon és órában pontosan; ezeken kívül két lellész L. D. és Sz. P.

Az e. megyei gyűlés által készítettet alapszabályok felolvasatának. Együtlenk ezeken módosítás óhajt tenni, mivel csak szellemi cselekedt tőz maga elő; t. i. a tanítgy s tanmódszer, óráterv, tanterv, fejezmései többféle kérdések fejtegetését. Pentára nem lesz, hanem anyagi szükségleteit időrel-ódre, minden előjövő alkalommal közadokasokból ledezi; így pentárnokot nem választ. Könyvtárokot sem választunk, mivel vidéki együtlenk azon szerencsés helyzetben van, hogy a felekezetenélküli népnevelési-egyletnek Kisvárdán már egy könyvtára van, ez egyletnek minden tanító saját érdekében is, de erkölcsies jólétét saját tagja. Ennek könyvtárából, mely a legbecesebb pedagógiai szakműveket tartalmazza, fogunk olvasás végett könyveket hordani. Az alapszabályoknak így értelemben való módosítására küldötték nevezetett.

Alelölük Papp Bertalan beszédt, másodjegyzőül Árokhatí Sándor komorói tanító választott. Választmányi tagokul: Szegi Lajos, Linczi Lajos, Méri József tanítók és Lovas Dániel lelkész nyerték a szavazatok többségét.

Az egyházkerületi tanterv s a nyíregyházi-vidéki egyletnek a tanterv feletti nyilatkozata felolvasatván; a tagok közül számosan szólottak e fontos tárgyhoz. Mindannyian tulbőn, kivételtenek mondkák — a vidéki-kön divatozó szakadozott iskolázási rendszer megett. Vélemények jelentést készíteni s azt a legközelebbi n. e. megyei gyűlés elő terjeszteti, kiküldeték Görömbéi Péter előklete alott: Szegi Lajos, Papp Bertalan, Árokhatí Sándor, Tóth János, Nagy Gábor.

És előbbir tárgyalás kapcsolatosan felmeált a vallástanítás kérdése is; erre nézve azon indítvány fogadtatott el, hogy a n. e. m. gyűlés egy folyamodványban élők és jegyző által keressék meg és kéressék fel, hogy igyekezzenek oda hatni, miszerint a confirmandusokat jövő évben egyenesen, az erkölcsiant, hitant és egyháztörténelmet is melőbb a lelkészek vegyék át a tanítók kezébe.

Egy kérvény intézése az e. m. gyűléshez az iránt, hogy a tanító tartó egyházközségek, a kálói egyház példáját s a budapesti ref. e. megyei községek példáját követve, adjanak a tanító gyűlése tanítóknak évekenként kétszer előfogatot vagy napidit; helyesléssel találkoztak és elfogadtatott. Kivétel nélkül s jegyző bizottat meg.

A métermétekről értekezett Árokhatí Sándornak kimerítő, alapos és terjedelmes előadásért köszönet szavazatott. A másik szántani előadás jövő gyűlésre halasztatott.

A tanfolyamoknak a tantervhez alkalmazására, a legjobb kézi és vezérkönyvek kisselemése s ajánlataira, azokból a feleslegeseknek jelenté tananyagának kihagyására s ezek feletti tiltetésekre Lovas Dániel előklete alott egy hattagú küldöttség nevezetett ki azon utasítással, hogy eljárásokról jövő gyűlésre jelentést tegyenek, mely az e. megyei gyűléshez lesz terjesztendő felülvizsgálat, illove jövőn. gyás végett.

fegyverkezve csoportosult az utca végén, még az asszonyok is.

A csendbízost, egy daliás, hatalmas alak hat csendlegénygel büszkén előre lovagolt, s több óra hosszával előbb érkezett a helységhez, mint a gyalog katonaság.

A csendbízost bizott magában, hiszen ő máskor egész vásárt el tudott úzni, s felegyverezni egy másót: „Na hiszen majd elbúnik ő ezzel a csőcselékkel!”

Midőn a falu végéhez érkeztek, megarkantuzta lovát, intett a csendlegényeknek, hogy ők is hasonlóan cselekedjenek, azonban midőn egy hajlékszóra érkeztek a lázongó néphez, hatalmas téglalapoz fogadta őket, egyik tégl a ló orrát találta; a másik a csendlegényeket, egy éles tégladarab épen egyik csendlegénynek homlokát találta, úgy, hogy az azonnal leestett a lóról, s lova gazdátlanul irramolt tovább.

A csendbízost azonban nem veszté el bátorságát, a dübölt és busszoltul elragadtatva erősen nyomta sarkanyujját lova oldalába, s legényeit megelőzve a sokaság közzé ragadtott, s fókösának csapásai alatt jobbra és balra tántorgott a nép véres homlokkal, az általa megmentő falanx utánna irramodtak a csendlegények! A lázongó tömeg meg volt ugyan nyomva, de nem megtörve, erősen tar-

A meg nem jelent tagok körével által fogtak tudósították az egyleti gyűlés azon határozatáról előnkéi uton, hogy ha indokolt, a/első ok nélkül maradnak a gyűlésről, a/első ízben 50 kr., másodízben 1 frt és így tovább kétszeresen fogtak bírsággal; s ezen bírság a n. e. m. lakosság által a tanító gyűlémpártzár javára fog beszédet.

Több apróbb s a közönségre nézve érdeklőten kérdések megbeszélése után a gyűlés berekesztetett azon reményvel, hogy jövőre még többben lennünk; s meg fogunk gyűzödni az összejövetelek, gyűlések által arról, hogy ily szakgyűlésekre mindannyiunknak égető szükségünk van. Ezen hittel e reményvel, s kölcsönös, szíves üdvözölésekkel váltunk meg egymástól — a viszontlátásig.

Görömbéi Péter.

A rosz szomszéd.

A költő tant, a katona kardot, a próza író tollat ragad szívrőlmele kifejezésére; ez utóbbi kategóriába tartozók példája szerint én is tollat ragadok, hogy kifejezésül adjak azon panaszomnak, melyet reám egy különös behatás gyakorol. Hogy mi legyen az, magam se tudom hírtelen kifejezni. Nem az emberek rágalma, mert azt szép szóval el lehet hallgattatni, különben is nagyon bekeszerető ember vagyok, nagyon sokat elutalok túrni, a mi miatt nagyon halálra bosszankodnék magokat, én keresztény emberhez méltón megbecsölök még ellenséggemnek is. Sem pözém el nem loptak, mert azt magam se tudom hol van, hát még a tolvajok, hogy tudnának ráakadni. Még az sem zavarná fel annyira lelkényugalmamat, ha talán egy percz alatt millióer lenne belőlem. De ez... ez... ez az átkozott...! no de még is ragyuléklen megbecsölök, ha szomszédomból családijával együtt szépen elhurcolkodik, mert máz tovább ki nem álom ezen impertinenciát a mit velem drágalatos szomszédom egész ural családijával tesz. Igaz! hogy sok borsot törtek már éntemben az orrom alá, de még ennyit nem, mint ez a... Vagy igit! tehát vajmelyik szomszédod haszáratos természetű? Jár barátom az igen nagy csapás! Emlékszem rá, hogyha apám valakire megharagudott, rendszeren azt mondta neki: „Fogjon meg a török átok” a mi felett olyan sokat elgondolkoztam, hogy mi lehet az, míg végre sok tudakozódás után megdudtam, hogy az nem egyéb, mint a rosz szomszéd. Tehát rajtam is beteljesült a török átok? Beszélj kedves barátom, melyik az a gonosz természetű, ki éntedet ennyire megkeseríti? mond! mond! hadd vivjak meg veled, ha mindjárt a Plutó kamrájából most kerít is ki. Ki az a vakmerő, ki nekéd békét nem hagy? Talán a felső szomszéd? Óh az igen szelid jámbor család, nyugalmamért mindent kért tőle. Ugy lát az alsó szomszéd? az meg kéne lelki testi jó emberem, ki értem elcsalhatára kész volna megküzdni. De hat mégis melyik? Nyugodj meg jó barátom, nem ismeri tized az ilyen hadat a Nyíren. Az ördögöt rád szedheted esetleg, a rosz szomszédot elvontathatod szép szerivel, de az én szomszédomat nincs az a hatalmasság, s ki rendre utasíthat el Mintogy látom, miszerint nemes lelketelened megnyirja bántja, hogy nem ismerheted gonosz háborúimost. Ha lesz türelmed végig hallgatni, elmondom a tényisést, ha meg is kedved lesz vele megvinni, ám tegyed, ha tudsz!

Ezélőt néhány héttel szép csendesen, minden zaj nélkül, csak úgy észrevétlenül nyomul be a faluba egy ármádia zöld nadrágos legény, előhajlva az erődöt, sáncokat, a vedgátok oldalait; s midőn a falu lakosa a nagy fáradalmak után már nyugalmra készült, ekkor mint egy parancssóra megzúdul az egész verő lánya. Hajrá tette őrje tette hurra tette, csakcsakcsak, brra brru brru stb. — különféle har-onak, kürtök s vezényszókok hang zótta egész éjje szakadatlanul. Eleinte még gyonyörködni is tudtam benne, öröszhatt halgaltam és különös éji zenét, osztályoztat, hogy melyik monja a soprán, melyik a tenor, vagy két-három este bősüges hallgatója voltam e nagyszerű koncertnek. De valamint

totta magát. A vassilla hatalmas fegyver szurni és ütni lehet vele. Már leszurttak ismét egy csendlegénynek lovát, a kövek záporként hullottak fölé, már maga a csendbízost is verte. Azonban ő hozzá volt szokva ezen mulatsághoz, meg kell vallani, hogy ugyancsak kitért magáért. Előtte már nem merész megállni egyetlen fél perczre, de megállt az asszonyok, kik hátsul fejezet gyánadt állottak, bejebb az utca összeküldt; a csendbízost előre törve az asszonyoknak ragadtatott, az első sorban levők kissé félre vonultak ugyan, de a hátulsók nyomták előre, lovalva annyira a tömeg közzé szorult, hogy sem előre, sem hátra nem mehetett, de még nőikkel vastkodni méltóságán állomák tartá, nem így gondolkoztak azonban a hiénakká busszult asszonyok, bele ragadtak lábába, lehuzták lováról, egy-két férfi segítségével letporták a földre, és ott kintozták halálra, egyik sarkával rugdosta, másik öklével, harmadik csapóval és baltaikkal ütötte, mindaddig, míg egyetlen szikrája mutatkozott benne az életnek. 56 úts mutatkozott holt testén, mely közül a vizsgálat után 31 halálosan mutatkozott.

A csendlegények közül azok, kik megmozoghattak látván csendbízostok veszedelmét, megfordultak szépen, s ki merre tudott, arra oldott kerekett.

a küzdelemben, egy a gyönyörbe is végre bele un az ember, s úgy jártam én is, bele csomóroítottam a nagy élvezetbe. Hogy tehát a zenék megjutalmazva legyenek s meglegedve távozzanak, egész nagy ural helybehagyással teljes meglegedésemet nyilvánítottam működésük felett. Nyugodtan bementem fekdőni, remélve, hogy a vitez urak hasonlóképpen fognak cselekedni. De nem úgy történt mint gondoltam. Vagy a dicséret lelkesíté fel őket, vagy a jutalmat keveselték, elég az hozzá, hogy még nagyobb erővel fogtak a munkához. Hangzott a riadó dőljelentéktől hirtől hirtre, úgy hogy közel s távolban semmiféle teremtett lélek nem élvezhette a jövőtő álomot. Sok ideig így sobajtoztam fekhelyemen; „Ücsendes álom, jój el hozám gyönge szarjony” s már közeledik is, de a vezénylő tiszt oly óriási riadót fuvartott, hogy jűdtemben kiugrottam az ágyból. Csak most kezdtem gondolkodni Jerikő beveteléről, azonban védelmi eszközök után láttam. Elsőben is ruhámra függönyökkel alakítottam, az ablakok eltároltasoltam, minden ajtót keményen bezártam s takarómul fülem hegyéig felhúztam, úgy engedtem át magam a nyugalmnak, ha lehetne. De itt még nincs vége a küzdelemnek, az csak pillanatrai nyugalom, mert hátúsz szomszédom (megjegyzendő, a kert végéről hangzott ez óriási lármá) nem oly könnyen jatszható ki, mint sokan gondolnak. Hihetők kének álltak, a mint később ki tudtam Bagoly ur ó nagysága vállalkozott ezen ajás szerepre, a mennyiben egy magas helyet, a templomtetőt elöltajlva s onnan látva működésüket, nagy szemtelenséggel kisábla ostromlóimnak „bukj bukj bukj” s így történt, hogy mihamar megújta az ostrom sikertelenségét s a védelmi eljárást, újabb hadicsélt gondolt ki bosszantásomra.

Előre küldé a tánczó bajadérokat, hogy tánczaikkal, muzsikáikkal, olykor-olykor szürásaiikkal zavarájk csendes nyugalmam. Ezek napjesábla előtt, még midőn ablakaim nyitva valának észrevétlenül belopózkodtak szobámba, alig tévém meg a védelmi intézkedéseket, alig biztosítam magamat a kül ellenség ellen. Rémmüve veszem észre, hogy szobám tete szunyonyos vitézzel, s rárintják a legíralmalibsnótát s tánczóknak kegyetlenül egész lényem körül, ha talán nem hallgatdán keserves melóidjájuk, szigonyakkal fűszelhetetnek jelenlétükre. Ujjab védelmi eszközök kelle volna modnom, cubafüst, írtanikafüst, magyarást, mindenféle fűz, mihamar meghomályosítá körültem a levegőt, elemeim e nem várt támadásra jónak látták a szögletekbe húzódní, várva lecsendesedésemet. Azonban mihelyt meggyőződtek róla, hogy az álom karjain pibeknek: mint busszult ellenség rohantak rám, hogy meggyilkoljanak, elhatározza előre, miszerint lassu halállal végeznek ki, hogy annál keservessebb legyen kiűlalomom előbb-nemakacs ellenállásomhoz, ez ökből vérem kiszívásához fogtak. Mit csak akkor vettem észre, midőn újabb vérszomjak csapat rohant meg s fájdalmam szürásaiikkal cietre költöttek, azonnal átláttam gonosz szándékukat. Rögön spannyofal, olaszfal s egyéb kármesterek alkalmaza fekhelyem körül, így szerentesmind környöztem az istenzhez, angyalokhoz, mindenféle istenzhez, hogy e küzdelemben nyújtsanak segédkezet; a kisebb hatalmak tehetetlenül húzódtak vissza, végre az istenek jöttek segítségemre. Eotus kibocátá barlangba zárt légenyét, kik erős helyetükkel százmértőre kergettek a tánczó bajadérokat. Szél ur hatalmas, örömet, de bosszuságot is szerethet ha akar. — Nep-tum — a tengerek istene — parancsot adott, a szerkösöző vizek befogadására, ezekenk távoztával vitez uraimék is jónak látták felugranni az ostrommal s haladni a tovább vonuló vizekkel, de még is nem ment el az egész sereg, hanem ott maradtak a fakokopevnyesek s miután megszánt a háboru, földműveléshez fogtak, mint afele törvénytudatlan nebulók, kiknek a tulajdonjogot legkisebb fogalmuk sincs, nem is várva saját beleegyezésüket, szántogatták kertjeiket, ártalmas barázdiakkal tönkre teszik legszebb veteményeiket, sőt mi több, szántó legénye az a csunya bogár, meg a kertészkedéshez is hozzáfog, az apró plánták leveleit, gyakran gyoke-

A felbusszult nép még nem hitötte le ezen vérengzés által sem busszuját, söt még fokozódott az, lázas gyilkolás és rombolás szenvedélyt fogta el őket. Neki rohantak a faluban lakó zsidók házában, a kihat találtak, azokat „vérbem fagyban” hagyták, javaikat, batorukat utczára szorútk, éstörtörték, a pinczében a boros és pilinkás hordókat csapa utútták, és ittak, csak a gyujtogatás hiányzott a borzhalmak keretéből.

Midőn már nem volt előttük semmi pusztítani való, valamelyik megemlékezett a lelkeszről.

„Tudjátok-e szólalt fel egy szjaszabb, ki hozzá nyakunkra a tagosítást? Én tudom, nekem a bíró mondta, annak meg a jegyző!”

„Ki volt az? Ki volt az? Hangzott a kérdés minden oldalról.

— Hát a mi papunk! Eltűrjük ezt? ! Menjünk fizessünk neki is.

E szavakra a csoport két része oszlott, voltak, kik a lelkeszt szerették, s nem hittek ez ámitó szavaknak.

(Folytatása következik.)

reit lenyesegeti. Ezért a dohányos káromkodik, a gazdagság boszorkánok, a menyheny amannak ültetvényét, ennek zöldségesét veszik nyelés alá a gazköpek.

Ez aztán a helyzet képe!
Ime barátom előadtam a küzdelmet, melyet rossz szomszédaimmal kellett folytatnom, ha a csata legyőzött hevében nem lehetett lehegyemre, legalább az utócsapat garázdálkodásait szüntesd meg, vagy ha nem! azt tehát tanácsot. Micsoda? Joruljak a természetvizsgálóhoz? Beszélj! minőmön gátoljak meg barázdálásait? veszedelmes árteki kut furásait? tekintsd meg e számtalan alagutat, azonal átlatod, hogy égető a kérdés, melyre felelni kell.

Zaborszki.

Színháziszemle.

Csütörtökön, jun. 10-én Moliere „Fösvénye” adott. Azon kezűk színdarabjainkat: „Uram le a kaloppal!” Vezérvy Odón művészetét előtt. Kellő mértékben ismertettük és méltóvaluk e jeles színeszt már Moór Ferencnek, mely szerepben valóban jelesüléj volt vidéki színpadunkon. „Fösvénye” azonban felülmúlta várakozásunkat. Alakításai elragadó volt, hatott a nékül, hogy a hatást hajszálra volna; hatása a művészetben talála tömptontját és az igazságban alapját; vagis mondott és tett mindent azért, mert kellett, mondott és tett mindent úgy, mint a költő gondola, és a mint a helyzéből és jelleméből kellett annak folyina. — Bármely pontjára emlékezzük vissza előadásának, újra és újra csak elismerésére és dicséretre kell gondolnunk. Ama jelenet, midőn Fruzina előtt Mariánna bájáról beszél, egy rész szigorinak ideitlen fellébanása; a másik percben, midőn jutalmat kérnek tőle, egy földhöz ragadt fösvénynek szigorúsága, a pénz ellopásása utáni monologia, midőn kétségbeesve rohan be, a földön az állatiaságig aljasulva szimatolja a tolvaj lábnyomát, vesztéséi fájdalomnak ész-zavaró kétségbeesése, midőn végre saját kezét kapva meg a tolvaj helyett összevesz; s végül, midőn a szekrény megkerül, a kincsben való gyönyörködése, melynél fejezt mindent, s egész volóját a kincs szerelme hatja át, mind, mind oly művészetével volt kinyomva játékaiban, mely Vezéry bunsó hivatásáról és művészi tehetségéről tanusodik. Ha örökzöldni fog itt ott a drámai szentöl (pathosz) mely párszor, bár hiszem, hogy kevesek által ész-revetelhető, némi dissonantiát idézett elő játékaiban, akkor egyike lesz a magyar színművészek között jelenben a legjobb Harpagonok közül. — Ha a többi szereplőkről ez alkalommal nem emlékezünk meg, ezt tulajdonit-sák a költőnek, ki a „Fösvényt” megalaktá, és Vezéry művészetének, kinek fényét a mellék szereplők csak kevésbé látták.

Szombaton, jun. 12-én adott a „Bók” vagy a „szegedi menyecske”. Már mindjert a kettős cím nem tisztek nekünk. E legtöbbnyire határozatlanságot árul el, mintha a költő nem volna egészen tisztában alagolodásával. Még egy Hugó Victorinál sem esik jól az ilyeneket látni; eltérve azonban e mellékes dologtól, elsőkéntre meglátszik, hogy e darabot színesít; érte te, érez-e, miáltal lehet színdarabot előidőzni. Ha ez volt célja, akkor e cél érte, de ha erős volt, akkor akart hagyni műve által és annak marandóságát biztosítani, akkor merészkedünk kérkedni a felett, hogy célját elérte-e valaha? Lukács úgy látszik, hogy bizott a színpad művelési természetében! megragadta az uralkodó véleményeket a napirenden levő eszméket, s kisebb nagyobb szerencsével megalaktá művét. — Virág Lidi szerepe, mintha csak egy kedvenc énekesnő számára volna teremtve. Valamint előbb egy sereg Lendvay és Réthy stereotypt alakok jöttek létre a magyar színpadon, vagy teremtettek most az efféle szerepek Blaháné számára, mert Blaháné kedvence a közönségnek. — Egész hajlás mutatkozik e darabban is a merő külsőség felé a bensőség, a lényeg, a lelkiállapot igazsága és mélységére és a lélektan komoly követelményeire való figyelem nélkül. — Mindamellát a hatás nem maradt el a darab előadásánál. Különösen ki kell emelnünk Vezéryt (Virág Lidi) ki szerepében valóságos kedvence lett a közönségnek, művészetének mindenesetre felette áll ragyogó szépsége, s ez játékaiban és dalainak hatását nagyban emeli, mindamellát előadásait is ki kell emelnünk, s ha hangja az első skálában nem vesztette el korunkért érzését, mely a pathon kifejtésében nem egyszer gátolja: játékaiban varázsa még inkább megragadta a közönséget. — Ercci (Tiszvári) tisztán énekelte és jól játszott. Hunyadi Margit (Ilona) különösen kitűnt az epeztő szenvedélyéig égető kínjainak túlmúlásában és a meghalásban. Vezéry (Kuncz Gida) e szerepében is otthon volt, Aradiné, Berzsenyi, Dálnoky stb. jól játszottak, az egész előadás összességé és gyönyörködött volt.

Vasárnap, jun. 13. Másodszor adott a „Faluróza” új szerep osztással. Nem szükséges talán megjegyeznünk se, hogy az első előadás után kedvesen lepett meg a második új szerep osztással rendezett előadás; — Tótfalussy szép hangja és helyes alakítása, Vezéryné Finom Rózsája, Hunyadi Margit, Ercci, Molnár stb. nem szorult dicséretünkre. Sőt még Horváth Aranka is verseinyi kerekedett ez este helye társaival, s volt egy-két jelenete és fordulat, mely figyelt

messé tett, s iránta eddig táplált véleményünkön változtatott, még pedig nem hátrányára.

Keddén, jun. 15-ikén — Fehérváry jutalmjátékkal adottot Eszéky Emma k. a. felépíté, másodszor „Bánkban.” Miklósyt már ismertettük ezen szerepben, most csak annyit jegyzünk meg, hogy ez alkalommal még nagyobb erlyt fejtett ki, mint az első előadás alkalmával. Eszéky Emma Melindát kitűnő iskolázottsággal személyesítte, s e szerep némi tekintetben más szempontból fogta ugyan fel, mint Hunyadi Margit és ez, tekintve egyéniségét, nem volt sem személyének, — sem a szerepek hátrányára, alakja különösen alkalmas az ehhez hasonló szerepek személyesítésére, magatartása, fennkölt mozdulatai a kezdetleges színi pályá daczára, egész lényén elő-műl otthonossága, tájékozottsága méltó figyelemmel s elismeréssel érdemel; szavalása teljesen öntudatos, gördülékeny, hol kellett nyomatékos. Egyetlen baj volt előadásánál, hogy a színterem akusztikájával ismeretlen lévén, valóban átértett eszékesítet a közönség, különösen a hatástuladban ülők, nem érezhették. No de a korszakot özine, mely beléptek a színpadra hullott, nem virág eső, de valóságos — „virág felhőszakadás” volt. Midőn a nevezett kissasszony sikerének tapsolnak; szép jövőt kell jósolnunk új pályájához! Ohajunk hogy a pályá, mely virággal kezdődött, gazdag gyümölcsöket teremjen egykor számára. A jutalmát, Fehérváry (Biberach) kitűnően fogta fel s vitte ki szerepét, megérdemelte a nagyzerű közönség, mely a színházat színtul meg költse. Dálnoky, Aradiné stb. kitűnően alakítottak.

Szerdán, jun. 16-kán „Szép Heléna” ismert operette adott. Vezéryné szépségével, helyes énekelésével és ügyes játékával megdöbbentő nemcsak Páris, hanem a közönség is. Tótfalussy Agamemnona lehetett volna jobb is egy kicsit, valamint Molnár Meneia-nál is látnunk már jobbat, főnászék ez este bebizonyította, hogy a ki erőteljes hős és gyenge s z e r e l m e s, lehet igen jó komikus, ez este legalább arról győzt meg, hogy az efféle szerepökben sokkal többre vihetné. — És ebben semmi kibebizott nincsen, tudván, hogy azon színesítő nemelyike, kik nagyra nőttek az időben, egészen másképp kereskedtek előbb, mint a hol a nagysej virága termett meg számukra később.

Csütörtökön kivolt tűzve „Az Afrikai hős” azonban közönség hiányában az előadás elmaradt. Szombaton Felekiné felépte. Erről jövő számbunkban.

UIDONSÁGOK.

(1) Figyelmzettük mindazokat, kik előfizetési hátrányban vannak, legyenek szivesek hátrányaikat beküldeni, nehogy utóválteli lapok szétküldeést keljen igénybe vennünk.

A folyó hó 16 s több napján Nyiregyháza tartott ref. egyházbizottai gyűlés követező nevezetűk határozatairól emlékezzük meg ez alkalommal: 1. A canonicus vitatós ideje 14 szavattal 9 ellenben továbbra is régi mód szerint, a teli hónapokban határozatokat megartatni. 2. Esperest ut azonos javaslata, melyben egy állandó számvény bizottságot indítványozott az egyes egyházak anyagi javainak szigorú ellenőrzésére, oda módosítottat, hogy az évi látogatás utasítását és tekintetben a lehető legelkülteretesebb eljárásra, különösen vigyázzon a kasszátitások által eladott behalvatolnoki ingatlanok árának mékintéi kezelésére, hogy azok el ne veszzenek, s superintendenciális határozattal folytán ingatlan birtokos vásárlására fordított-sanak. 3. Tudomására jutván egyházmegyere, hogy a Teglasbó tartozó Bokony filiában az egyház szervezete nincs, holot az egyháznak már eddig is szép alapítványai vannak, segéd-gondnokról megbiztatott, hogy az egyház bel-szervezése végett mindelebb jelenjen meg a helysénben. 4. Pál unokái Lukács Odón, világi unokái Szesztay Károly, egyházmegyereit foggyóztul Nemes Benjámin, egyik pap algezőző Szabó Ferenc, egyik világi jegyző ül. Szikszay Pál, egyh. ker. rendes pap képviselőül Látkei Péter választott meg, a rendes világi képviselőlegre a szavazatok megoszlva. A legtöbb szavazatot nyertek közül négyen, u. m. Dobozy Ferenc, Patay István, Pliisy László és Jármy Elek újabb szavazatra bocsáttattak. A többi érdekes határozatokról jövő számbunkban.

Folyó hó 16-ikán nagyzerű eső örvendettette meg városunkat és vidékét, az eső nagy vírarral jött, mely fákát csavart ki és a vetésekben is itt-ott károkat okozott.

Folyó hó 16-ikán a nyirbögönyvi választókörület értekezletet tartott a soston, — melynek tárgya volt Zoltán János lemondott követjelölt helyett új követjelölt felépítése. Követjelöltül egyhangulá Vidovich Ferenc szilárd jellemű ellenzékű lepettett fel.

Bentek Pal orosi ref. lelkész azon vád aól, mintha ő egy Hamvai nevű egyén jóhiszemű megeskésése által szándékosan kétneljeséget idézett volna elő, felmentett, mivel mint az ügyiratokból kiderült, ő az illető egyén és a tanuk által vezettetett félre.

Eloleges színházi jelentés. Tisztelettel értesitem a n. e. nyiregyházi és vidéki közönséget, miszerint szerencsém volt F e l e k k y n e - m u n a k a c s y Flóra asszonyt, a pesti nemzet színház elősrendű művésznőjét három vendéglátásra megnyerni. A t. művésznő f. hó

19-én „Stuárt Mária”, 20-án „Tündér újak”, 22-én „Kornelia” című színdarabokban lép fel. Felelmet helyarák mellett. Azonban, kedvezményül a n. e. színházlatogató közönségnek e három előadásra előfizetést nyitok rendszer árak mellett, u. m.: páholy 12 frt, támlásszék 2 frt 40 kr, zártszék 1 frt 80 krajval. — Pénztári napirak 3 előadásra; páholy 6 frt, támlásszék 1 frt 20 kr, zártszék 1 frt. Utalványok nem érvényesek. Mély tisztelettel kérem a n. e. követező kegyes pártfogását. Tisztelettel Mikló s y Gyula, színműzató.

(2) Bejárta a lapokat az udonság, hogy ő felsége az orkényi földművesek küldöttségének egyik tagjától azt kérdvén, vajon ő-e a falu bírája, az így felelt: „igen is tekintetes ur.” Szomszédjai erre kabátját megmánta, a bíró azonban megfordult s a következő szavakkal utasítá rendre a figyelmeztetőt: „ne rángasson kigyelmed, mikor ő felsége előtt állok.” Sokan lehetnek meg egyikenben, kik emlékeznek, hogy az 1855-iki fejedelmi körut alkalmával egy zabolcsmezgyői szolgabíró szinte ilyenformán válaszolt Debrezsennek ő felsége valamely hozzászólott kérdésére, mondván: „igen is tekintetes... felséges császárr!” Nincs semmi új dolga a nap alatt....

(3) Zoltán János a bogdányi vál. kerület képviselőjelöltje — mint egyik barátjához intézett leveleiben nyilvánítá — saját és nagybátyja V. D. betegeskedése folytán lemondott a jelöltségről. Visszalépéséről nagy megilletődéssel és mély sajnálattal értesültek választói.

(4) A nagyköllői választókörületben a közjó ellenzék képviselő jelöltjül egyhangulag Kállay Ákos lett feléptetve, tudtuknak meg eddig ellenjelöltje nincs.

(5) Majdnem megfoghatlan azon közönyösség, melyet közönségünk Miklósy újabban igen kitűnő erőből rendezett túrsátula ellen tanusit. Ennek okát a pénzszűke mellett, úgy hisszük, taláiban elmlithetjük fel a színház nézőterének helytelen berendezését és a rossz alkusziták, mely valóban a legjobb előadásoknál is levon becsebből, miértekebből.

(6) Hallomás után írhatjuk, hogy Felekiné körülbelül 4 előadásban fog nálunk fellépni, itt töltendő idejének nagy részét a Sóstó úde lombjai alatt fogja élvezni. Azt is beszélik, Blaháné is lejonne pár vendég szerepre, ezt azonban biztosan mindaddig nem állithatjuk, míg a tényfelöl biztosan nem értesülünk.

x. A helybeli börtönkönyvtár és rabsegélyezés pártolásra újból melegen hívjuk fel a nemes szívű s adoztatékos közönség figyelmét. A könyvtár gyarapításához szerkesztőségünk 3 darab könyvet járult, Vitéz János lorantházai ref. lelkész küldött 7 darab könyvet. Pénzbeli, vagy egyéb nemű adakozásokat szerkesztőségünk e célra elfogad és nyugtaz.

(7) A Tiszabóton Eperjeske vidékén mint onnan írják nekünk a napokban nagy eső esett; — már-már kitisztulni kezdett, midőn egy terhes felleg fe kerekedvén, erős jégzajpör keletozött, mely közt dionagyiságúak is voltak, igen sok kárt okozott e jégvíhar úgy a kertit, mint mezei növényzetben, valamint a gyümölcsökben is.

(8) Hétfőn f. hó 14-én városi képviselői gyűlés tartott, melyben egy ép oly fontos, mint emlékeztetnie méltó eseménynyel örökítette meg nevét Nyiregyháza közönsége a város történetében. A multban folytatott rossz gazdálkodás miatt városunk nagyzerű vagyoni meglélessé ismét pénzügyviszonyok közé jutott, s különösen egy terhelő kölcsön hat rá nyomással, mely napról napra tetemes számúba kerül. A pénzügyi bizottság tehát addig is, míg a városi kölcsön realizálhatnának indítványára tette, hogy a város teheteisebb polgárai váltókra vegyenek fel 135 ezer forintot és a nyomással adósságot fizessék ki, visszatérítés biztosítása mellett, indítvány közhelyesséssel talákoztán, mint e zárt pénzügyviszonyok között egyedül ménteszer elfogadottat. A többi tárgyakról tér szűke miatt jövő számbunkban.

(9) Nyiregyháza a követválasztás határideje jul. 8-án d. e. s órájára tüzetett ki. Választási elnököl Oláh Antal, h. elnököl Hoffmann Adolf, vál. jegyzőül Sáry Pál, helyettes jegyzőül ül. Maurer Károly választott meg. — Lásd az idevonatkozó hirdménynt hírdetési rovatunkban.

(10) A f. hó 5 s több napján Nyiregyháza tartott ref. egyház megyei közgyűlésben indítványozottat, hogy az eddig igen csekély díjban kiszolgáltatott özv.-árvali évi illetmény legalább is 60 forintra emeltesse fel, indítvány tárgyalás végett jövő gyűlésre kitűztvén, közzétenni rendeltetett, egyszersmind illető pénztárnok e tárgyban okadott véleményására felhívattat.

x. A néh. ifj. báró Vay Henrik requiemben mondott beszédét megleltetnek igen dicszes kiállításban. — Van a füzetben egy beszéd Mitrovics Gyula főiskolai lelkészöl, egy pedig Norák Lajos VIII-ik gimn. tanuló. A Mitrovics beszéde valóságosan a remélhető tartozik azok között, melyek e téren elmondtak.

(P-r) 1874-5-dik évi iskolai értesítő a nyiregyházi evang. polgári összes iskolai ifjúság június 17-dik s követező napján tartandó nyári vizsgálatáról, melyekre a t. e. z. és a nevelés minden baráti s pártóló tisztelettel meghívattak az iskolai tanács által. Városi vizsgálatok rende: június 20. vasárnap délután 3 órákor keleti I. II. vegyes osztály, a Ruzsa Endre; június 21. hétfőn délelőtt 8 órákor alvégi I. II. és III. leány osztály, Gödvin E. és Diecz; június 21. hétfőn délután 2 órákor felvégi I. II. vegyes- és nyugoti I. II. vegyes osztály, Hudák és Gerhardt; június 22. kedden

délelőtt 8 órákor alvégi I. II. fiú- és központi III-ik osztlály, Mráz K. és Nagy; jun. 22. kedden délután 3 órákor központi I. II. vegyes osztály, Gödvin János; jun. 23. szerdán délelőtt 8 órákor IV. leány és V. VI. leány osztály Habzusa és Szény; jul. 23. szerdán délután 3 órákor IV-ik osztlály, Boczkó Lajos; jun. 24. csütörtökön délelőtt 9 órákor V. VI. osztlály, Pazár István. A városi népiszkolák vizsgájt megkezdte a tanayi vizsgájt, még pedig: jun. 17-én d. e. Antal- és Jakus bokor tanayi; jun. 18-án d. e. K.-cskeszi és ujteleki; jun. 18-án d. u. henzseli és alsó-baduri; jun. 19-én d. e. Manda bokor tanayi.

(11) „A ploeimel bucus”-t adták egyik színházban. Mr. Paxter annyira büdtek, hogy észre sem vette, mily ügyesen csipi ki szomszédja egy alkalmas perében oráját a zseléből. Utóbb azonban felfedezve vesztéséget, olafordult fenthangon a közönséghez: — Vigyázzon magára az az ur, ki orámát ellopja, mert nagyon hangosan repetél, még pedig minden negyödórán. — E figyelmeztetésre az angol szomszédjában egy ur mozogni kezdett és távozni készült. Az angol erőtön megszólította, az ur tolvaj udvariasan átnyújtotta az orát és távozott, a közönség pedig jót nevetett a tolvajfogó ötletén.

Nyirfalombok.

XVIII.

(Mi zaj riad, mi nép tolong?... 1877. Ki a vivát? A mi nézetünk. Quot capita tuo sensus. A kerületi celebritások — szapulókádban. Ki lesz hád követ? Kérdés.)

Szokatlan mozgalom és forrongás színléve ez idő szerint a magyar föld, Kárpátoktól Adriáig, Posonytól a ojzai szorosig, — hogyne! mikor mahoinap itt lesz az országgyűlési képviselő választása, még pedig azon képviselő, kik hazánkban vagy a megújodás és jobb jövő dicsőségéért, vagy a sílyedés és pusztulás gyászos folytatását eszokidélköl szavazataikkal a választás, a vezetés 1877. évben. Zászlók, jelvények, plakátok, programok, pártgyűlések, vitaközlások, tüntetések capacitálások minde-niát, (a pállukás cabolyók, boroshorok most csak sutybanban és gyéren szerepelnek, nem csekély fájdalomra az i-1, p-1 és más „bot-termett” atyafiaknak) jelölték, ellenjelölték tünnek fel és tünnek el, némelyek szilárdul tartják magukat, mások által ingadozik a talaj, s hol a választókörletek véleménye megoszlík, mindegyik fel hírlapi levelezője az ismeretes kifejezéssel végzi tudósítását: „jelöltünk győzelme több mint bizonyos...”

Kérded talán szives olvasó! tölünk: ki a vivát? Persze hogy nem kérded, — sokkal keményebb a te nyakad, semmint ilyen kérdést tennebb... és ha kérdened is, legfeljebb annyit mondanánk: jól megmondod, kire szavaz, és szavaz széptelben, acél jellemű hazafira, ki nem kakézkedik a hatalommal, nem vágyik ki sorainkból a magas hivatal dusan fizetett kényelmébe, legyen bár annak neve Péter vagy Pál, Lókos vagy Habhukuk.

Ne de a hány fő, anyyi nézet, miként ezt a következők igazolják.

— Kire szavazzunk anyi uram?
— Bajos kérdés! Csak annyit mondok: A-t jól ismered, milyen üzleteket csinál a megszorult emberekkel... B. jó volna, de hát nagyon szegény legény, miért kívánjuk, hogy magától önként meg... C. csak akkor fraterimál velünk, mikor kövételválasztás vagy tisztvisztás következik, egyébkor ránk sem hederit... D. a legszelvidebb kifejezéssel élve — nem capacitált, mindamának rólunk, ilyen képviselőirol telve?... E. nem telnek bele három hó, és más hivatalt vállalna, a mi nálunk bizony nem lesz néki lajtorja a magas régiókba?... F. nem fizette be adóhatárnyit s így nem választható... G. ingatag jellem, minden pártot kiszolgált már, nem lehet benne megbiznunk... H. eltököltozta vagyona nagy részét, a ki magának rossz sáfár, hogy biznánk meg az ország sorsa feletti intézkedéséül?... I. kitűnő tehetség, jó hazafi, irodalmi és szonoki celebritás, de tudod, mily nagy az elfogultság nálunk azok irányában, kiknek — mint I. Napóleonnak — saját magukon kezdődik családifia... K. fiatal ember még, vártat, hadi izmosodjék meg egy darabig az élet iskolájában... L. sokkal idősebb és esetlebbe agasztrán, hogy sem a képviselői teendők végeztetné... M. ki nem mozdulna tagjából szaf forint napjúl mellett sem — no nem is nagyon vágyunk rá!... N. és O. közül bérmeilyket léptetjük fel. Megbuzunk, mert egyik mindent elkövetne a másik ellen s kész volna még az elvetéltáborral is szövetkezni... P. szeretne képviselő lenni, de hát „ember tervez, a no végez” — az asszony nem enged, hogy felépjen... Q. valaha Bach-huszari volt, sohasem bocsátja meg a világ akkori hűségét és szolgálatosságát... R. rovíllatú... S. oly nagy hall, hogy réa nem is gondolhatunk... T. körülöl atyafia egy volt miniszternek, a mi nem a legjobb emléket hagyta maga után... U. egy ábrándozó költő, ki mindent rózsaszíben lát, mindent elhisz, mindenké szert, szoval nem a mai viszonyok embere... X. azt várná, hogy mi tartunk szerencsésnek, ha alázatos felkérésünk folytán méltóztatik tölünk a mandatumot elfogadni... Y. beteges, most is a mariabárdi fürdő hasznátja... Z. alkalmas „mokra” lenne, s legelső beszédében a földosztást, regále eltörést stb. indítványozná... J. felől azt sem tudjuk jóformán, honnan

hullott közénk, Csikszéköl-e vagy Gyergyóból? V. olyan sebesen darál, mint a Jókai komáromi embere, ki e mondatot: „hála annak, meg van a kulacs!” így ejtette ki: „hála-paklacs...” W. kedélyes jó ember, de bizony csak német sógor ő, — azt pedig, hogy a kerületen kívül kajtassunk és fogjunk magunknak képviselőt, csakugyan nem engedi a kerület becsülete...

— De hát nagyuram! kit választunk akkor követnek, hiszen már az egész vármegyén tulhaladtunk?

— Gondolkozz csak kissé atyafi!
— Hm hm... ah meg van! Ön lesz a mi követünk tisztelt polgártárs! Ön és senki más! Eljen és senki más! Eljen, vivát, zsviwo, sztreaszki!

— Köszönöm, köszönöm, kedves barátom! megtisztelő bizalmukat s ezennel ünnepélyesen kijelentem, hogy kész vagyok áldozatot vinni az imádott haza szent oltárára s meg-

hajolva a kerület közkívánalma előtt, a képviselőjelöltséget elfogadom...
...Hány ily diplomatikus fő, hány ily önzetlen tanácsadó lehet ez idő szerint Magyarországon!

— z — y.

Felelős szerkesztő: **LUKÁCS ÖDÖN.**
Pénztárnok: **Vitéz Mihály.**

GISSHÜBLI
legtisztább luganyos savanyuvízforrás.

E savanyuvízforrás egyik a legismertebb, legjobb és legkellemesebb természetes savanyú vizek között.

Eltekintve igen nagymértvű gyógyhatását **torok, gyomorbagok és gyomorgörcsök**nél és a **gége, barszing és húgyhólyag idült bajainál**, kitűnik ez mint rendes ivóvíz, minden más ehez hasonló vizek mellett, mivel ez a szomjat igen kellemes üdítő és erősítő hatással enyhíti.

Ajánlja

Mattoni Henrik

Karlsbadban. (Csehország.)

Nevezett víznek, ugyszintén mindenféle bel- és külföldi ásványvizeknek raktára **Pavlovics Imre** urnál van **Nyiregyházán**.

(5—10)

Üzleti értesítés.

A nyiregyházi terménycsarnoknál jun. hó 22-én bejegyzett terményárak.

Piaci ár.	Kereskedői ár
Rozs 00—00 fontos 2,75—2,80	100 köbölől kezdve 2,95—3,00
Buza 80—80 " 3,50—4,00	4,00
88—89 " 0,00—0,00	
Árpa " 1,80—1,85	
Zab " 1,50—1,60	
Tengeri " 2,10—2,15	
Köles " 3,80—3,90	
Bab, tiszta fehér 5,40—5,60	
Bukony 0,00—0,00	
Káposztarepce 0,00—0,00	
Lenmag 0,00—0,00	
Kombóka 0,00—0,00	
Rendernag 0,00—0,00	
Mák 0,00—0,00	
Napraforgó olaj 16,00—17,00	18,00—17,00
Szesz " 17,00	17

H I R D E T É S E K :

POLLÁK
ujjonnan nyitott

27 kros

egyetemese árucarnokában Bécs Mária-hilferstrasse 1.
a legszigorubb jóttállással az árúk legjobb minőségéért s valódiságáért, s nagyban kis-csinben kaphatók

Gyapjuruha-szövetek
mindig a legfinomabbak és divatosabbak minden színben, sima, csikos vagy koczkás még pedig **Lüster, Rips, Diagonal-plaid szövet**, egyszínű és skót modoru plaidkelme, s a legujabb s legszebb öszi és téli

Nordpol-Flanell
(Wattmol) és a legnehezebb új nordpol kelmék, divatos ruhabarchet, cosmanosi perkal, creton török háló-köntösnek, pique, kék, barna és fehér színű és flanel barchet, rumburgi, hollandi és készíttelen sziléziai fonalvaszon, házi- s bőrvászon, szines ágynemű, vászondamaszt-törölközők, matrác- és diván grand, chiffon 1/2 s 1/4 széles, selyem s kásmér nyakkendők, hosszú és rövid harisnyák, kezttyúk, vászon és batizst zsebkendők, csipke, selyem és bársony szalagok mindenféle színnel és szélességgel, több ezernyi más tárgyakkal egyesegyedül kaphatók a szilárd hitelnek ismert legidőbb s legelsőbb alapított

27 kros
arucarnokban
Bécsben, Kürtnerstrasse 34.
(Bürgeroperl-Gebäude.)
Megrendelések utánvét mellett pontosan és lelkiismeretesen; mustrák és árjegyzék ingyen. (27—30)

20 22 24 25 27 kros eladás.

ELSŐ

Budapesti nagykereskedői bizományi raktár
KATZ T.,
Kubliczinó-féle házban, Gredik és Tester-féle czukrászdának átellenében.

Van szerencsem a nagyérd. közönséget ezennel tudósítani, miszerint egy Pesten székelő, egyike a legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő kézmű árus nagykereskedő czég — helybeli bizományi raktárával bizattam meg.

Azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a t. cz. bevétimet, akár nagyobb akár kisebbzerü vételenél oly kedvezményekben részesíthetem, a minőket itt helyben senki sem nyújthat — gazdag választéku mindenemű ruha, függöny és nadrágszövetek, Creton, Mousselin, Battiste és minden szinezett francia ing, Percal, — 1/2, 1/4 szélességű Chiffon vásznak, tonál, hollandi, creas és pamutvasznak, — minden szinezett párnahajnak való czérna kanavásznak, törölköző s tányérkendők, francia Mousselin és angol toulard kendők, fehér s szines vászon zsebkendők, fehér s szines barchetok, harisnyák, szalagok — és még más többféle árukkal dusan felszerelt raktárral még, minden hozzáim intézett megrendelésnek azonnal megfelelek.

A midőn még kérem itt jegyzett árakból azon meggyőződést szerezni, hogy velom senki sem állhatja meg a versenyit, nagybecsű látogatását, kikérem — egyelőre a legszilárdabban kiszolgáltatásról biztosítom és kiváló tiszteltel maradtam.

A nagyérdemű közönségnek.
Nyiregyházán, 1875. év február hóban.

Alázatos szolgálja.
KATZ T.

(10—12)

20 22 24 25 27 kros eladás.

27 27 27

Ujjonnan érkezett áruczikkék
a 27 krajczáros
első bécsi

KARTONFESTŐ GYÁRI-RAKTÁRBAN.
Helyiség: a nagydebreczeni utcán levő Kerekréty-féle új házban.
Találhatók különféle czikkék, melyeknek minősége- és szilárdságáról mindenkor kezeskedünk, egyenlő árban

27 krajczával
válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Különös tudomásul
Legujabban Bécsből érkezett legfinomabb divatosabb, tavaszi s egyéb kelméinket ajánljhatjuk.

Tessék meggyőződni személyesen.
Ez tizlet választékban még a bécsi bazárokat is túl haladja!
Szives pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel.

bécsi első
kartonfestő gyári raktár
(13—7) Nyiregyházán, nagydebreczeni utca, Kerekréty-féle új házban.

Hirdetmény.
A nyiregyházi választó kerület központi választmánya részéről a t. cz. választó közönségnek tudomására juttatik, miszerint ő apostoli kir. felsége május 29-ről kiadott királyi megbívó levele szerint az országgyűlés f. év augusztus 28-ra Pestre összehívta, a képviselők megválasztása megrendő levő, a m. k. belügyminiszterium az 1875. évi XXXIX. t. cz. 1-ső §-sa és az 1874. évi t. cz. 56. §-sa alapján 25,333. számú leirátával az általános képviselőválasztások határidejét

20 22 24 25 27 kros eladás.

Hirdetés.
Van szerencsem tudatni a n. é. közönséggel, miszerint a meleg bekövetkeztével minden szies-féle, és más téli ruhák, női mint férfi, és más téli eszközök, u. m. szőnyegek, terítők, és kitömött állatok, stb a káros molyok elleni biztosítás végett elfogadtatnak nálam.

Rottaridesz Janos.
Üzletem a városháza alatt, lakásom Róza-utca 1360 szám alatt Nyiregyházán.

Sertés eladás.
Az egri főkapitán tikosi pusztáján mintegy 150 darab két éves hízóra alkalmas ártány van eladó. — Értekezetni iránta helyben a kasznári hivatalnál, Egerben a jószágfeligyelőnél.
Eger, május 31-én 1875.

Simkovits Imre,
(3—3) jószágfeligyelő.

Tudósítás.
Szem- és fülbetegek, kik tanácskozás végett Budapestre utasittatnak, bizalommal fordulhatnak
Dr. Grossmann L.
kórházi főorvoshoz József t. 11. sz.
(8—20)